

OKOLJSKA POLITIKA EBRD IZ LETA 2003

I. Pristojnosti in cilji okoljske politike EBRD

1. V 1. členu Sporazuma o ustanovitvi Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) je navedeno, da je namen EBRD "pospeševati prehod k odprtemu tržno usmerjenemu gospodarstvu in spodbujati zasebno in podjetniško pobudo v državah Srednje in Vzhodne Evrope". Evropsko banko za obnovo in razvoj zavezuje tudi njen Sporazum, da "spodbuja pri vseh vrstah svojih dejavnosti okolju prijazen in trajnosten razvoj" (Člen 2.1vii). Poleg spodbujanja okolju prijaznega in trajnostnega razvoja "banka uporablja načela dobrega bančništva pri vseh svojih dejavnostih" (Člen 13i) in "ne odobri nobenega financiranja ... kadar lahko prosilec pridobi zadostno financiranje ... drugje pod pogoji, za katere banka meni, da so razumni" (Člen 13vii).
2. Evropska banka za obnovo in razvoj ugotavlja, da je sonaraven razvoj temeljni vidik dobrega poslovnega upravljanja in da sta doseganje ciljev gospodarske rasti in zdravo okolje neločljivo povezana. Banka tudi ugotavlja, da je trajnostni razvoj treba uvrstiti med najvišje prioritete aktivnosti EBRD. Banka si bo prizadevala zagotoviti, da njene politike in poslovne aktivnosti spodbujajo trajnostni razvoj, z izpolnjevanjem sedanjih potreb brez ogrožanja tistih v prihodnosti.
3. V skladu z nalogo spodbujanja okolju prijaznega in trajnostnega razvoja se izraz "okolje" uporablja v tej politiki v širšem smislu in vključuje ne samo ekološke vidike ampak tudi vprašanja zaščite delavcev¹ in vprašanja skupnosti, kot so kulturne dobrine, neprostovoljna preselitev in vplivi na avtohtona ljudstva².

II. Splošna načela

4. Banka bo na osnovi svojega postopka ocene stanja okolja skušala zagotavljati, da bodo projekti, ki jih financira, okolju prijazni, namenjeni delovanju v skladu z veljavnimi pravnimi predpisi in da se bo izvajalo spremljanje okoljske uspešnosti. Posebno pozornost bo namenjala zagotavljanju ustreznih in učinkovitih ukrepov za zmanjšanje tveganja in obvladovanje okoljskih vprašanj z zakonskimi in finančnimi posledicami ter posledicami pri ugledu, kakor tudi okoljskimi posledicami. Poskušala bo zagotoviti dodatne okoljske koristi na osnovi projektov, ki jih financira, zlasti v primeru, ko projekti prinašajo tudi gospodarske koristi.

Banka prav tako jasno opredeljuje načelo, po katerem je predlagani projekt mogoče zavrniti na osnovi okoljskih razlogov, če obstajajo večji okoljski problemi ali če predlagani projekt okoljskih vprašanj ne rešuje na zadovoljiv način.

5. Banka bo posebno pomembnost namenjala spodbujanju energetske učinkovitosti in učinkovitosti virov, zmanjšanju odpadkov, sanaciji "kontaminiranih" lokacij, obnovljivim virom in ponovni uporabi virov, recikliranju in uporabi čistejše proizvodnje pri projektih, ki jih financira.

---

¹ Vključno z zdravjem in varnostjo pri delu, škodljivim delom otrok, prisilnim delom in diskriminatornimi praksami.

² Glede definicije izrazov kulturne dobrine, neprostovoljna preselitev in avtohtona ljudstva se EBRD sklicuje na IFC OPN 11.03 o kulturnih dobrinah [avgust 1986], IFC OD 4.30 o neprostovoljni preselitvi [junij 1990] in IFC OD 4.20 o avtohtonih ljudstvih [september 1991].

6. Banka podpira preventivni pristop pri upravljanju in sonaravni rabi naravnih virov za zagotavljanje biološke raznovrstnosti (kot so divje živali, ribiški in gozdni proizvodi), v svoje poslovanje pa bo poskušala vključevati ukrepe za varstvo in po možnosti za krepitev naravnih habitatov in biološke raznovrstnosti, ki jo ti omogočajo.
7. V okviru svojega programa tehničnega sodelovanja bo EBRD zagotavljala izobraževalne programe in druge mehanizme za razvoj projektov, ki jih financira in kot način za izboljšanje potrebne usposobljenosti za gospodarjenje z okoljem v državah, kjer posluje.
8. V okviru projektov, ki jih financira, bo EBRD poskušala aktivno prispevati k izvajanju ustreznih načel in pravil mednarodne okoljske zakonodaje. Ta načela in pravila so navedena v instrumentih, kot so pogodbe, konvencije in multilateralni, regionalni ali bilateralni sporazumi ter v ustreznih nezavezujočih instrumentih.
9. Banka bo sodelovala z drugimi mednarodnimi finančnimi institucijami, Evropsko unijo, bilateralnimi donatorji, agencijami OZN in drugimi organizacijami pri krepitvi usklajenega pristopa do učinkovitih okoljskih posegov v regiji, vključno z zmanjšanjem velikih okoljskih problemov.
10. Banka je prepričana, da morajo posamezne države za zagotavljanje okolju prijaznega in trajnostnega razvoja izvršiti strukturne spremembe. Po prepričanju EBRD je napredek na področju trajnostnega razvoja mogoče najbolje doseči z delovanjem znotraj dobrega zakonskega okvira in okvira politik, ki uporablja tržne mehanizme za spodbujanje zaščite okolja in ponuja ustrezne mreže socialne varnosti za ranljive člane skupnosti. Zavedajoč se tesne povezave med dobro okoljsko učinkovitostjo, poslovno uspešnostjo in konkurenčnostjo EBRD spodbuja in podpira vlade pri dajanju pravih signalov posameznikom in podjetjem, zlasti v okviru projektov, ki jih banka financira in izbranih pobud o tehničnem sodelovanju.
11. Banka si prizadeva zagotavljati dialog s svojimi zainteresiranimi strankami, vključno z nosilci projektov in drugimi zainteresiranimi stranmi v projektu, vladami in poslovnimi partnerji, drugimi mednarodnimi institucijami in civilno družbo na splošno. V skladu s svojo politiko obveščanja javnosti bo EBRD uporabljala štiri osnovna načela v zvezi z obveščanjem javnosti in posvetovanjem. To so (i) transparentnost, (ii) skladnost s pristojnostmi in odgovornostjo do delničarjev; (iii) pripravljenost prisluhniti in dovzetnost za pripombe in (iv) varovanje poslovnega pristopa pri izvajanju mandata. V težnji po izvajanju svojega poslanstva, navedenega v 1. členu Sporazuma o ustanovitvi EBRD, bo EBRD prav tako podpirala duh, namen in končne cilje Konvencije UNECE o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti v odločanju in dostopu do sodišča v okoljskih zadevah in Konvencije UNECE o presoji čezmejnih vplivov na okolje.
12. Pri svojem notranjem poslovanju bo EBRD izvajala najboljše prakse na področju gospodarjenja z okoljem, kar vključuje energetska učinkovitost in učinkovitost virov, zmanjšanje odpadkov in recikliranje. Banka si bo prizadevala sodelovati z dobavitelji in podizvajalci, ki upoštevajo podobne visoke okoljske standarde. Ta vprašanja se bodo upoštevala na sedežu EBRD in na predstavništvih v posameznih državah.

III. Strateške usmeritve

13. Za izpolnitev svojih pooblastil glede okolja, ciljev politike in splošnih načel bo EBRD izvajala štiri strateške usmeritve: (A) vključevanje vprašanj varstva okolja v projektni cikel; (B) spodbujanje okoljsko usmerjenih naložb v vseh panogah; (C) integracija vprašanj varstva okolja v sektorske strategije EBRD in v strategije za posamezne države

ter aktivnosti tehničnega sodelovanja; in (D) izgradnja partnerstev za reševanje regionalnih in globalnih okoljskih vprašanj.

A. Vključevanje vprašanj varstva okolja v projektni cikel

(a) Postopek ocene stanja okolja

14. Projekti, ki jih financira EBRD, gredo skozi postopek ocene stanja okolja, v pomoč EBRD pri odločitvi o tem, ali naj se neka aktivnost financira in če se naj, na kakšen način je treba okoljska vprašanja vključiti v financiranje, načrtovanje in izvajanje projekta. Banka podpira previdnostni pristop pri oceni okoljskih vplivov. Namen ocene stanja okolja je, da EBRD zagotovi izvajanje vsakega projekta, v katerega vlaga, na okolju prijazen način. Nosilec projekta je odgovoren zagotavljanju EBRD vse informacije, potrebne za oceno stanja okolja v zadovoljstvo EBRD.

15. Okoljsko preverjanje

Prvi korak v postopku okoljske presoje EBRD je okoljsko preverjanje, namenjeno opredelitvi okoljskih vprašanj, povezanih s predlaganim projektom in določitvi vrste okoljskih informacij, potrebnih za oceno okoljskega tveganja, obveznosti, skladnosti s predpisi, morebitnih škodljivih vplivov na okolje in drugih vprašanj. Preverjanje je namenjeno tudi opredelitvi možnih okoljskih koristi ali izboljšanj, ki bi jih bilo mogoče vključiti v predlagane projekte. To vključuje možnosti za čistejšo proizvodnjo, energetska učinkovitost, zmanjšanje odpadkov, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ohranjanje in spodbujanje biološke raznovrstnosti in druge oblike dobre okoljske prakse. Iz okoljskega preverjanja izhaja kategorizacija projektov v skladu s sistemom, opisanim v 16. poglavju, z uporabo črk in števil, ki označujejo rezultat procesa. Primeri kategorij EBRD, določenih na osnovi okoljskega preverjanja, so navedeni v Prilogi 1.

16. Projekti neposrednih naložb

Neposredne naložbe so razvrščene v tri kategorije, in sicer A, B ali C, odvisno od vrste, lokacije, občutljivosti in obsega projekta, za katerega želijo pridobiti sredstva EBRD in narave ter velikosti njegovih potencialnih vplivov na okolje, za določitev ravni potrebne raziskave. Kategorizacija se izvaja za oceno stanja okolja projektov banke, da se določijo okoljske zahteve EBRD in zahteve glede posvetovanja z javnostjo. Poleg tega morajo projekti, ki jih podpira banka, vedno izpolnjevati zahteve iz veljavne nacionalne zakonodaje.

Potencialni vpliv predlaganega financiranja na okolje - kategorije A, B, C

V kategoriji A so projekti, ki jih financira EBRD, s potencialnimi znatnimi škodljivimi vplivi na okolje, ki jih v času okoljskega preverjanja ni mogoče zlahka prepoznati ali oceniti. Zaradi tega je potrebna ocena vplivov na okolje (Environmental Impact Assessment - EIA), da se ugotovijo in ocenijo bodoči vplivi na okolje, povezani s predlaganim projektom, opredelijo možnosti za izboljšanje okolja in podajo predlogi ukrepov, s katerimi je mogoče preprečiti, v čim večji meri zmanjšati in ublažiti škodljive vplive. Okvirni seznam projektov iz kategorije A je podan v Prilogi 1.

V kategoriji B so projekti, ki jih financira EBRD, z bodočimi okoljskimi vplivi, ki so manj škodljivi od tistih pri projektih v kategoriji A, upoštevaje njihovo vrsto, velikost in lokacijo ter značilnosti možnih vplivov na okolje. Pri projektih iz kategorije B je potrebna okoljska analiza, s pomočjo katere ugotovimo morebitne bodoče vplive na okolje, povezane s predlaganim projektom, opredelimo možnosti za okoljske izboljšave in predloge ukrepov, s katerimi je mogoče preprečiti, v čim večji meri zmanjšati in ublažiti škodljive vplive. Okoljska analiza se po obsegu in formatu razlikuje od projekta do projekta, vendar je običajno manjšega obsega kot ocena vplivov na okolje.

Projekti so razvrščeni v kategorijo C, kadar obstaja možnost, da so posledice projekta, ki ga financira EBRD, minimalni škodljivi okoljski vplivi ali jih sploh ni in zato nista potrebni niti ocena vplivov na okolje niti okoljska analiza. Začetne okoljske preiskave (Initial Environmental Examinations - IEE) se izvajajo, kadar ni dovolj informacij v času okoljskega preverjanja za določitev ustrezne kategorije. Začetno okoljsko preiskavo opravi osebje na EBRD, zadolženo za okoljska vprašanja, rezultat preiskave pa je, da se projekt razvrsti v kategorijo A, B ali C.

Trenutno okoljsko stanje: Kategoriji 0 in 1

V postopku okoljskega preverjanja se prav tako določi, ali je potrebna okoljska presoja (kategorija 1) ali ne (kategorija 0). Okoljske presoje se izvajajo za ocenitev vpliva prejšnjega in sedanjega delovanja obstoječega projekta in/ali naprav podjetja. Okoljska presoja opredeli pretekla ali sedanja vprašanja, sedanji status skladnosti s predpisi in okoljsko učinkovitost ter možna okoljska tveganja in tveganja za zdravje in varnost pri delu, odgovornosti in priložnosti, povezane s projektom. Potrebne so morda tudi druge vrste preiskav, kot so analize nevarnosti ali ocene tveganja.

17. Načrti okoljskih ukrepov (Environmental Action Plans -EAP)

Pri številnih projektih je treba pripraviti načrt okoljskih ukrepov (ki se včasih imenuje načrt gospodarjenja z okoljem, načrt spremljanja ali podobno). V načrtu okoljskih ukrepov se navedejo ključna okoljska vprašanja, ukrepi, ki so potrebni za njihovo ustrezno rešitev, rok izvedbe in ocena potrebnih stroškov. Nekateri ukrepi so nujni, zlasti kadar gre za znatno tveganje, povezano z zdravjem in varnostjo pri delu ali za neskladnost z zakonskimi zahtevami in dovoljenji. V načrtu okoljskih ukrepov se obravnavajo zlasti vprašanja, ki zahtevajo dolgoročni ali postopni pristop, kot so skladnost s pričakovanimi bodočimi zakonskimi zahtevami, vključno z združljivostjo z zakonskimi predpisi EU ali drugimi mednarodnimi zakonskimi zahtevami, standardi in postopki. V načrtu okoljskih ukrepov je mogoče navesti tudi možnosti za nadaljnje izboljšanje okoljske učinkovitosti projekta in zadevne stroške. O načrtih okoljskih ukrepov se dogovorita EBRD in nosilec projekta in so del zakonitega sporazuma z banko. Kadar tekoče poslovanje ni usklajeno z zakonskimi zahtevami in obstoječimi dovoljenji, se je o predlaganih aktivnosti in rokih za ta področja neskladnosti treba dogovoriti s pristojnimi okoljskimi organi in/ali organi za zdravje in varnost pri delu. Načrti za okoljske ukrepe morajo za banko biti zadovoljivi, preden vodstvo EBRD opravi končni pregled projekta.

18. Projekti s finančnimi partnerji

V fazi okoljskega preverjanja se predlagani projekt razvrsti kot FI, če vključuje naložbo sredstev EBRD prek finančnih partnerjev (financial intermediary - FI). Finančni partnerji zagotavljajo financiranje EBRD predvsem za sektor malih in srednje velikih

podjetij (MSP). Finančni partnerji so med drugim zasebni kapitalski skladi, banke, leasing podjetja, zavarovalnice in pokojninski skladi.

Pred vzpostavitvijo odnosa s finančnimi partnerji EBRD opravi zbiranje in ovrednotenje podatkov o okolju pri finančnem partnerju in njegovem portfelju. To vključuje oceno obstoječih okoljskih politik finančnega partnerja in postopkov glede na okoljske zahteve banke (glej spodaj) in njihovo sposobnost izvajanja teh politik ter splošno oceno okoljskih vprašanj, povezanih z obstoječim in možnim bodočim portfeljem finančnega partnerja.

Na osnovi rezultatov zbiranja in ovrednotenja podatkov o okolju EBRD opredeli svoje okoljske zahteve za vsak projekt s finančnim partnerjem. Banka mora zagotoviti pravilno izvajanje svojih okoljskih pooblastil v okviru projektov s finančnimi partnerji, hkrati pa mora upoštevati načelo prenesene odgovornosti, ki je značilno za take projekte. Finančni partner mora izpolniti vsaj spodaj navedene zahteve. V primeru, da je financiranje EBRD kapitalska naložba, se zahteve nanašajo na celoten portfelj. V primeru, da je financiranje EBRD usmerjeno v določene podprojekte, zahteve veljajo za take podprojekte:

- (i) Finančni partner mora sprejeti in izvajati okoljske postopke, zadovoljive za EBRD in jih kolikor je mogoče vključiti v svoje postopke ocene kredita/naložbe in spremljanja. Zgradba teh postopkov mora odražati lastni postopek EBRD za okoljsko oceno in spremljanje, tj. vključiti mora preverjanje vseh transakcij, aktivnosti zbiranja in ovrednotenja podatkov o okolju, zastavljanje okoljskih zahtev in spremljanje okoljske učinkovitosti strank, če naj se transakcija nadaljuje. Kot pomoč finančnim partnerjem pri izpolnjevanju te zahteve je EBRD razvila model okoljskih postopkov in smernic za posamezne vrste finančnih partnerjev. Vsak finančni partner mora izpolnjevati ustrezne postopke pri vseh transakcijah, podprtih s sredstvi EBRD; v dogovoru z EBRD pa lahko te postopke priredi tako, da ustrezajo posebni organizacijski strukturi institucije.
- (ii) Finančni partner mora zagotavljati skladnost s seznamami EBRD o okoljskih izključitvah in napotitvah (Environmental Exclusion and Referral Lists) za finančne partnerje. Dejavnosti, navedene na seznamu izključitev finančnih partnerjev obsegajo dejavnosti, ki jih nacionalna zakonodaja ali mednarodni okoljski sporazumu omejujejo ali prepovedujejo. Take dejavnosti so izključene iz financiranja prek finančnih partnerjev. Seznam o izključitvah finančnih partnerjev obsega dejavnosti, ki lahko imajo visoko stopnjo okoljskega tveganja, povezanega z njimi. Zaradi tega morajo finančni partnerji transakcije, ki morda vključujejo take dejavnosti, posredovati EBRD v pregled in potrditev. Okoljske informacije, ki jih je finančni partner zbral med oceno transakcije, bo EBRD ocenila, določila morebitne dodatne zahteve za informacije in po potrebi opredelila pogoje, v skladu s katerimi je tako transakcijo mogoče nadaljevati.
- (iii) Finančni partner bo zahteval, da podprojekti izpolnjujejo vsaj okoljske predpise in norme ter zahteve glede javne objave in razprave v državi lokacije podprojekta. Glede na vrsto finančnega partnerja in njegov portfelj lahko EBRD določi dodatne norme okoljske učinkovitosti in spremljanja za posamezne podprojekte. V primeru financiranja obstoječih naprav, kjer zgoraj navedenih okoljskih norm ni mogoče izpolniti v času potrditve transakcije, mora podjetje, ki izvaja podprojekt, imeti program za doseganje skladnosti v določenem roku. Za podprojekte, ki bi bili razvrščeni v kategorijo A v skladu z okoljsko politiko EBRD, mora finančni

partner zagotoviti, da so poročila o oceni vplivov na okolje na voljo na javnem mestu, dostopnem za potencialno prizadete stranke.

- (iv) Finančni partner mora spremljati okoljsko učinkovitost svojih podprojektov in EBRD občasno (običajno letno) posredovati poročila o izvajanju svojih okoljskih postopkov in okoljske učinkovitosti svojega portfelja naložb/kreditov. Poleg tega bo EBRD spodbujala svoje finančne partnerje, da objavijo informacije o okoljskih vidikih svojih dejavnosti za zunanje zainteresirane stranke.
- (v) Finančni partner mora imenovati predstavnika vodstva, ki prevzame popolno odgovornost za izvajanje okoljskih postopkov znotraj organizacije finančnega partnerja.

V okviru zbiranja in ovrednotenja podatkov o okolju, ki ga EBRD izvede o finančnih partnerjih, se oceni tudi potreba po tehnični pomoči, da bo finančni partner lahko izpolnil zgornje zahteve. V primeru, da drugih ustreznih programov za krepitev okoljske usposobljenosti ni na voljo, je okoljsko usposabljanje za finančne partnerje mogoče financirati s sredstvi iz skladov za tehnično sodelovanje.

19. Skladi za sodelovanje in posebni skladi

Banka upravlja številne sklade za sodelovanje in posebne sklade. Med sklade za sodelovanje sodijo černobilski sklad za zatočišča (Chernobyl Shelter Fund), konto za jedrsko varnost (Nuclear Safety Account), sklad okoljskega partnerstva severna dimenzija (Northern Dimension Environmental Partnership Fund) in vrsta drugih aktivnosti, ki se financirajo z donacijami. Pri skladih za sodelovanje imajo prednost posebne donatorske zahteve, ki zadevajo okoljska vprašanja. Kolikor donatorske zahteve ne rešijo določenega okoljskega vprašanja, zajetega v okoljski politiki, velja okoljska politika EBRD. Projekti ali dejavnosti, ki se v celoti ali delno financirajo s sredstvi iz posebnih skladov, morajo biti v skladu z okoljsko politiko EBRD.

(b) Okoljski standardi

- 20. Projekti, ki jih financira EBRD, bodo podpirali in spodbujali dobre okoljske standarde in standarde zdravja in varnosti pri delu po vsej regiji. Banka posluje v državah, kjer so povečini že sprejeli zakonodajo s področja varovanja okolja ter zdravja in varnosti pri delu, skladno z dobro mednarodno prakso. V številnih med njimi so posebej pospešili pogajanja o vstopu v EU, ki zahtevajo celovito izpolnjevanje zahtev EU v določenem roku. Druge so podpisale sporazume o pridružitvi ali partnerstvu in sodelovanju z EU, kar zagotavlja približevanje njihove nacionalne zakonodaje z zakonodajo EU.
- 21. Banka zahteva, da so projekti, ki jih financira, usklajeni z dobro mednarodno okoljsko prakso. Zato EBRD zahteva, da so projekti pripravljene v skladu z (i) veljavno nacionalno okoljsko zakonodajo in (ii) okoljskimi standardi EU, kolikor je te mogoče uporabiti za določen projekt. V primeru, da taki standardi ne obstajajo ali jih ni mogoče uporabiti, EBRD določi druge vire dobre mednarodne prakse, vključno z ustreznimi smernicami Svetovne banke, pristopom drugih mednarodnih finančnih institucij in donatorjev ter dobro bančno prakso in zahteva skladnost s temi izbranimi standardi. Banka ne bo financirala projektov, ki bi bili v nasprotju z obveznostmi države iz ustreznih mednarodnih pogodb in sporazumov, kot je opredeljeno med okoljsko oceno. Poleg zgoraj navedenega morajo projekti biti pripravljene tako, da so v skladu s politikami Mednarodne finančne korporacije o varovanju avtohtonih ljudstev,

neprostovoljni preselitvi in kulturnih dobrinah³, če obstaja možnost vplivov, povezanih s takimi zadevami.

22. V primeru financiranja obstoječih naprav, ko standardov in/ali zahtev EBRD v času soglasja sveta direktorjev ni mogoče izpolniti (tj. financiranje je potrebno za izvedbo ustreznih izboljšav), bo nosilec projekta moral vključiti program za doseganje skladnosti z zgoraj opisanimi zahtevami EBRD.
23. Poleg tega bo EBRD dala priporočila in spodbujala nosilce projekta, da v razumnem roku svoje aktivnosti, ki so izven obsega projekta, ki ga financira EBRD, uskladijo z dobro mednarodno prakso.
24. Kadar okoliščine določenega projekta zahtevajo uporabo metod, ki se razlikujejo od zgoraj opisanih – na primer potreba po finančnih partnerjih – mora take metode obravnavati svet direktorjev za vsak projekt posebej. V vseh primerih se standardi, ki veljajo za projekt, navedejo v dokumentu s povzetkom projekta, tega pa je treba poslati na svet direktorjev.

25. Pravna dokumentacija

Pravni dokumenti v zvezi z naložbo EBRD v projekt bodo vsebovali specifične določbe, ki odražajo okoljske zahteve EBRD na osnovi postopka okoljske ocene, kot so skladnost z načrtom okoljskih ukrepov, določbe za okoljsko poročanje, občasne okoljske presoje, ki jih opravijo neodvisni strokovnjaki, vključitev kriterijev okoljske učinkovitosti v definicijo "zaključka projekta", izhodne presoje in/ali kontrolni obiski osebja EBRD.

(c) Objava informacij in javna razprava

26. Po mnenju EBRD je učinkovita javna razprava način za izboljšanje kakovosti projektov. Banka bo spodbujala načela javne razprave v regiji, kjer posluje. Pri projektih, uvrščenih v kategorijo A, za katere je treba opraviti oceno vplivov na okolje, bodo potencialno prizadeti ljudje imeli priložnost izraziti svoje skrbi in poglede o vprašanjih, kot so projektiranje projektov, vključno z lokacijo, izbiro tehnologije in časovnim okvirjem, preden bo EBRD sprejela odločitev o financiranju. Nosilci morajo zagotoviti vsaj izpolnitev nacionalnih zahtev glede javne razprave. Poleg tega bodo nosilci morali izpolniti lastne zahteve EBRD glede javne razprave, navedene v Prilogi 2. Svet direktorjev EBRD bo upošteval pripombe in mnenja ljudi in način, po katerem nosilci rešujejo ta vprašanja, ko bo sprejemal odločitev o potrditvi naložbe EBRD v projekt.

(d) Spremljanje in ocena

27. Okoljski monitoring je pomemben vidik procesa izvajanja projekta banke. Njegov namen je dvojen. Najprej zagotavlja, da nosilec projekta izpolnjuje veljavne okoljske standarde in razne okoljske komponente projektov, ki so vključeni v zakonske dogovore, kot je izvajanje načrta okoljskih ukrepov. Drugič spremlja trenutne vplive na okolje v zvezi s projekti in učinkovitost ukrepov za njihovo ublažitev, kar predstavlja mehanizem povratnih informacij. Zahteve po okoljskem monitoringu obstajajo do

---

³ IFC OPN 11.03 o kulturnih dobrinah [avgust 1986], IFC OD 4.30 o neprostovoljni preselitvi [junij 1990] in IFC OD 4.20 o avtohtonih ljudstvih [september 1991]. Sklicevanje na te tri politike varovanja se ne razširi na druge politike Mednarodne finančne korporacije ali Svetovne banke, operativne postopke ali druge OD, OMS, OPN, okrožnica, OPNSV ali smernice, na katere bi se bilo mogoče pri tem sklicevati.

odplačila posojila, dokler banka ne umakne svojega kapitalskega vložka iz družbe ali dokler projekt ni preklican.

Izvajanje projekta stalno spremljata operativna skupina in okoljski oddelek, dokler je banka vključena v projekt. Banka uporablja celo vrsto mehanizmov za okoljski monitoring za projekte, ki jih financira, kar med drugim vključuje pregled občasnih okoljskih poročil in drugih poročil o napredovanju, obiske okoljskih strokovnjakov ali svetovalcev banke z nameni monitoringa in občasne presoje tretjih, kar zagotavlja, da nosilec projekta izvaja dogovorjene programe, politike in ukrepe, opredeljene v zakonskih dogovorih. Banka bo za vsak projekt opredelila program monitoringa, z navedbo ustreznih orodij za monitoring, na osnovi rezultatov zbiranja in ovrednotenja podatkov o okolju, rezultatov morebitne javne razprave, ki je potekala in v okviru zakonskih dogovorov, sklenjenih s stranko.

28. Zagotavljanje skladnosti z načrti okoljskih ukrepov in kreditnimi pogoji

Zaradi preverjanja pravilnega in pravočasnega izvajanja načrtov okoljskih ukrepov in izpolnjevanja dogovorjenih okoljskih zavez EBRD zahteva, da nosilci projekta posredujejo občasna poročila o izvajanju načrtov okoljskih ukrepov in morebitnih drugih okoljskih zahtev. Praviloma se zahtevajo letna poročila. Naloge okoljskega monitoringa se lahko izvajajo za namene podrobnega pregleda okoljskih vidikov projekta, kar zagotavlja, da nosilec projekta izvaja načrt okoljskih ukrepov in izpolnjuje okoljske zaveze. Med izvajanjem lahko rezultati poročil, presoje ali obiski z namenom izvedbe monitoringa pokažejo, da so potrebne spremembe načrta okoljskega monitoringa. V tem primeru je načrte okoljskih ukrepov treba uskladiti ali revidirati, v zadovoljstvo banke, spremembe pa navesti v dokumentu s povzetkom projekta na spletni strani banke.

29. Ocena

Oceno okoljskih vidikov projektov, ki jih financira EBRD, izvede oddelek banke za oceno projektov (Project Evaluation Department - PED). Izhodišče za take ocene so okoljski cilji, določeni za vsak projekt v času podpisa pogodbe in ustrezná strategija za posamezno državo ali za posamezen sektor, ki velja v času podpisa pogodbe. Oddelek za oceno projektov oceni projekte glede na dve okoljski dimenziji: okoljsko učinkovitost in okoljske spremembe. *Okoljska učinkovitost* ocenjuje doseganje ciljev projekta, *okoljske spremembe* pa razliko med okoljsko učinkovitostjo pred začetkom projekta in njegovo učinkovitostjo v času ocene. V zvezi z okoljsko učinkovitostjo oddelek za oceno projektov presoja na osnovi začetnih pogojev in pričakovanj, opredeljenih za projekt v procesu okoljske presoje. Oddelek za oceno projektov pregleda pripravo projekta, izvajanje in monitoring zaključenih projektov in pripravi poročila o oceni projektov ter vodi podatkovno bazo o ugotovitvah.

(e) Operativne spremembe

- Po potrditvi s strani sveta direktorjev in podpisu lahko pride do sprememb v značaju in obsegu projektov, ki jih financira EBRD. Take spremembe lahko privedejo do znatnih okoljskih posledic. Sprememba iz posojila v kapitalski vložek lahko na primer pomeni, da EBRD postane povezana s projekti, lokacijami ali napravami, ki predhodno niso bile ocenjene in ki lahko povzročijo znatne probleme glede okoljske odgovornosti ali skladnosti. Kadar so predvidene takšne bistvene spremembe, se opravi ocena predlaganih sprememb v skladu s to politiko, kakršnekoli dodatne okoljske zahteve ali zahteve v zvezi z javno razpravo pa se vključijo v spremenjen/preoblikovan projekt.

(f) Poročanje in odgovornost

31. Poročanje

V skladu s politiko EBRD o obveščanju javnosti bo EBRD izvajala postopke in na ta način zagotavljala obveščanje zainteresiranih strank v zvezi z okoljskimi aktivnostmi EBRD. Banka bo objavljala letno okoljsko poročilo o svojih aktivnostih in izvajanju okoljske politike, vključno z zbirnimi informacijami o emisijah toplogrednih plinov, okoljskih izdatkih in okoljskih vprašanjih, povezanih s projektnim portfeljem EBRD ter podatkih o interni okoljski učinkovitosti EBRD. Okoljska vprašanja, ki zadevajo projekte, se navedejo v dokumentih EBRD s povzetki projektov, ki bodo na voljo v oddelku EBRD za publikacije in v njenem poslovnem informacijskem centru (Business Information Centre - BIC), ter na spletni strani EBRD (www.ebrd.com).

32. Odgovornost: Neodvisni pritožbeni mehanizem

Neodvisni pritožbeni mehanizem je namenjen zagotavljanju mesta za pritožbe ali ugovore ljudi, na katere ima oziroma bi lahko imel projekt, ki ga financira EBRD, neposreden in škodljiv vpliv oziroma ugotavljanju, ali je banka bistveno kršila določene politike, kot je okoljska politika. Poleg tega lahko neodvisni pritožbeni mehanizem oceni tudi, ali bi banka lahko koristno uporabila eno ali več metod reševanja problema, kot so neodvisno ugotavljanje dejanskega stanja, posredovanje, pomiritev, pospeševanje dialoga, kot pomoč pri reševanju problemov, povezanih s pritožbo.

B. Spodbujanje okoljsko naravnanih naložb v vseh sektorjih

33. Pomemben vidik dodatnosti EBRD je spodbujanje okoljskih izboljšav v njenih projektih v regiji. Banka bo opredelila možnosti za okoljske izboljšave v projektih, v katere vlaga in skušala vključiti širok spekter okoljskih ukrepov za izboljšanje okoljske, poslovne in ekonomske učinkovitosti svojih nosilcev projektov ter prispevala k izpolnjevanju kriterijev EBRD o dobrem bančnem poslovanju in vplivu na prehod v tržno gospodarstvo. Med te ukrepe lahko sodi izboljšana energetska učinkovitost in učinkovitost virov, čim večje zmanjšanje odpadkov in recikliranje, čistejša proizvodnja, razvoj sektorja okoljskega blaga in storitev, naložbe v biološko raznovrstnost, najboljša praksa v gospodarjenju z okoljem in izboljšana okoljska učinkovitost.
34. Banka bo še naprej razvijala celo vrsto uspešnih samostojnih projektov s prvenstveno okoljskimi cilji, kar vključuje naložbe v okoljsko infrastrukturo, kot je gospodarjenje z vodo in odpadno vodo in ravnanje s trdnimi in nevarnimi odpadki, v energijo (daljinsko ogrevanje, energetska učinkovitost in obnovljivi viri energije) ter v mestni prevoz.
35. Banka bo podpirala naložbe, namen katerih je nuditi pomoč občinam, zlasti z razvijanjem kreditne sposobnosti komunalnih podjetij. S svojimi projekti bo spodbujala decentralizacijo javnih služb, vključevanje zasebnega sektorja v izvajanje javnih služb, preoblikovanje komunalnih podjetij, povračilo stroškov s pomočjo uporabnin in ekonomsko učinkovitost uporabe virov in porazdelitev. Banka bo ocenila v kolikšni meri lahko prehod na tarife, ki pokrivajo stroške, povzroči probleme dostopnosti za določene skupine potrošnikov in se prepričala, ali so razviti in ali delujejo učinkoviti podporni programi za ublažitev škodljivih socialnih vplivov.
36. Banka bo iskala in nudila pomoč pri razvijanju projektov, povezanih z učinkovito rabo energije po vsej regiji, kjer posluje. Spodbujala bo državno podporo za varčevanje z energijo in znižanja subvencij proizvajalcem in porabnikom energije tako na "strani povpraševanja kot na strani ponudbe". Financirala bo neposredne naložbe za zmanjšanje

intenzivnosti porabe energije v velikih panogah in spodbujala energetska učinkovitost z naložbami v posodabljanje mrež daljinskega ogrevanja. Prizadevala si bo razviti finančne instrumente za naložbe v mala in srednja podjetja, ki spodbujajo energetska učinkovitost.

C. Vključevanje okoljske problematike s pomočjo sektorskih strategij EBRD in strategij za posamezne države ter dejavnosti na področju tehničnega sodelovanja

37. Strategije za posamezne države

Strategija za vsako posamezno državo odraža okoljsko odgovornost EBRD, vsebuje pa poglavje, ki opisuje okoljske posledice in priložnosti v predlogih EBRD, vključno z dejavnostmi na področju tehničnega sodelovanja. Poglavje zadeva možen pristop EBRD do reševanja okoljskih vprašanj na osnovi svojih projektov. V tem poglavju bodo opisana ključna okoljska vprašanja posamezne države na osnovi okoljske strategije in načrtovanja posameznih držav (tj. nacionalni okoljski akcijski načrt, strategije pristopa EU) in dela drugih mednarodnih institucij na področju okolja, zlasti Svetovne banke in EU.

38. Sektorske strategije

Vsaka sektorska strategija bo odražala okoljsko odgovornost EBRD ter vsebovala poglavje o možnem pristopu EBRD do reševanja okoljskih vprašanj s pomočjo projektov, specifičnih za posamezen sektor.

39. Strateške okoljske ocene

Poleg ocen obremenitve za okolje v zvezi s specifičnimi projekti lahko EBRD izvaja tudi strateške okoljske presoje (strategic environmental assessments -SEA) o možnih okoljskih posledicah predlaganih sektorskih ali državnih/regionalnih načrtov ali programov, ki lahko znatno vplivajo na okolje.⁴

40. Tehnično sodelovanje

Svoj program tehničnega sodelovanja bo EBRD uporabila za vključevanje okoljskih vidikov v svoje projekte. V tesnem sodelovanju z drugimi donatorji bo EBRD razvijala predvsem programe pomoči in pobude za tehnično sodelovanje v zvezi s spodbujanjem trajnosti projektov, javne razprave ter sposobnosti gospodarjenja z okoljem za nosilce projektov iz zasebnega in javnega sektorja. Sredstva tehničnega sodelovanja je mogoče uporabiti tudi za financiranje strateških okoljskih študij. Samostojni projekti tehničnega sodelovanja (npr. v zvezi z izboljševanjem usposobljenosti in krepitvijo institucionalne sposobnosti) se bodo izvajali po potrebi.

D. Vzpostavljanje partnerstev za reševanje regionalnih in globalnih okoljskih vprašanj.

41. Regionalne in globalne pobude

Ob spoznanju, da so številni okoljski problemi v regiji, kjer posluje, globalni in čezmejni po svojem značaju, bo EBRD še naprej prispevala k regionalnim in mednarodnim pobudam, katerih namen je reševanje takih problemov.

42. V okviru svojih pristojnosti bo EBRD z naložbami podpirala izvajanje Agende 21 in ustreznih globalnih in regionalnih sporazumov o okolju in trajnostnem razvoju, vključno z Okvirno konvencijo o podnebnih spremembah, Kjotskim protokolom,

---

⁴ . Banka določi sektorsko okoljsko presojo v skladu z definicijo UNECE , predloženo v potrditev v letu 2003 kot del konvencije iz Espooja.

Konvencijo o biološki raznovrstnosti, Konvencijo o presoji čezmejnih vplivov na okolje in Konvencijo o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti v odločanju in dostopu do sodišča v okoljskih zadevah. Vsaka od teh konvencij lahko zagotovi specifične teme za okoljske aktivnosti. Državam, kjer posluje, bo EBRD pomagala pri vključevanju ustreznih zavez in možnosti iz teh mednarodnih okoljskih sporazumov.

43. Za reševanje gospodarskih vprašanj in izzivov glede okoljske trajnosti v svoji regiji, bo EBRD razširila in še bolj okrepila svoje sodelovanje in partnerstvo z bilateralnimi in multilateralnimi organizacijami in pobudami, kot so proces Okolje za Evropo ter njegova delovna skupina in odbor za pripravo projektov, sklad okoljskega partnerstva severna dimenzija, in Globalni sklad za okolje (GEF) ter z ustreznimi vladnimi agencijami, ključnimi gospodarskimi sektorji, finančnim sektorjem, lokalnimi skupnostmi in nevladnimi organizacijami.
44. Na področju podnebnih sprememb bo EBRD podpirala uporabo skladov za sodelovanje in drugih ustreznih mehanizmov z vladami - delničarji za razvoj projektov skupnega izvajanja (Joint Implementation - JI) in mehanizma čistega razvoja (Clean Development Mechanism - CDM) v skladu s Kjotskim protokolom.

Sodelovanje s člani donatorskih vlad v odboru za pripravo projektov (Project Preparation Committee - PPC) bo še naprej osrednja značilnost naporov EBRD za krepitev partnerstva. Sklad okoljskega partnerstva severna dimenzija je drugo partnerstvo, za katerega EBRD upa, da bo na njem gradila v prihodnjih letih. Njegov namen je financirati nove in obsežne projekte za boljšo zaščito okolja in izboljšanje energetske učinkovitosti na severozahodu Rusije ter v regijah Baltskega in Barentsovega morja.

IV. Institucionalne ureditve

45. Za zagotovitev ustreznega izvajanja zgoraj opisanih strateških usmeritev bo EBRD namenjala ustrezne vire za učinkovito izvajanje svoje okoljske politike. Banka bo zagotavljala ustrezne kadrovske vire za nadziranje postopkov okoljske presoje in monitoringa ter za uvedbo in razvoj poslovanja, usmerjenega v varstvo okolja. Poleg tega vodi EBRD tudi oddelek za oceno projektov, ki je neodvisen tako od oddelka za bančno poslovanje kot od okoljskega oddelka, za oceno učinkovitosti zaključenih in v nekaterih primerih tekočih projektov in programov.
46. Banka bo razvijala in zagotavljala okoljske postopke in ustrezne smernice ter orodja za izvajanje okoljske politike. Banka bo skrbela za ustrezno izobraževanje zaposlenih o zahtevah in izvajanju zavez v okoljski politiki.
47. Banki bo še naprej pomagal njen okoljski svetovalni odbor (Environmental Advisory Council - ENVAC), zlasti pri splošnih vprašanjih, povezanih s politiko in vseh sektorskih politikah pred njihovim dokončnim oblikovanjem. Njegova stališča se bodo upoštevala tudi pri vprašanjih, povezanih s projekti, ki jih financira EBRD.
48. Okoljsko politiko EBRD bo še naprej vsake tri leta pregledal svet direktorjev.

PRILOGA 1: KATEGORIJE OKOLJSKEGA PREVERJANJA

Spodaj navedeni seznam je okvirjen, posamezne vrste projektov, ki jih vsebuje, pa so zgolj primeri.

Projekti ravni "A"

Ta seznam se nanaša na popolnoma nove projekte ("greenfield") ali večje projekte širjenja oziroma spremembe - preoblikovanja projektov, ki jih financira EBRD v spodaj navedenih kategorijah.

1. Rafinerije surove nafte (razen podjetij, ki proizvajajo samo maziva iz surove nafte) in naprave za uplinjanje in utekočinjanje 500 ton ali več premogovega ali bituminoznega skrilavca na dan.
2. Termoelektrarne in druge kurilne naprave s toplotno zmogljivostjo 300 megavatov ali več in jedrske elektrarne in drugi jedrski reaktorji, vključno z demontažo ali razgradnjo takih elektrarn ali reaktorjev (razen raziskovalnih naprav za proizvodnjo in pretvorbo cepljivih in obogatenih snovi, katerih največja moč ne presega 1 kilovata neprekinjene toplotne obremenitve).
3. Naprave, namenjene proizvodnji ali obogatitvi jedrskih goriv, ponovni predelavi, skladiščenju ali končnemu odlaganju obsevanih jedrskih goriv ali skladiščenju, odlaganju ali predelavi radioaktivnih odpadkov.
4. Integrirani obrati za taljenje litega železa in jekla; naprave za proizvodnjo barvnih surovih kovin iz rude, koncentratov ali sekundarnih surovin z metalurškimi, kemičnimi ali elektrolitskimi postopki.
5. Naprave za ekstrakcijo azbesta in za obdelavo in predelavo azbesta in proizvodov, ki vsebujejo azbest: za azbestnocementne izdelke, z letno proizvodnjo več kot 20.000 ton končnih izdelkov; za frikcijski material, z letno proizvodnjo več kot 50 ton končnih izdelkov; in za drugo uporabo azbesta v višini več kot 200 ton na leto.
6. Integrirane kemične naprave, tj. tiste naprave za industrijsko proizvodnjo snovi s pomočjo reakcije, v katerih je več soležnih enot, funkcionalno povezanih druga z drugo, namenjenih proizvodnji: osnovnih organskih kemikalij; osnovnih anorganskih kemikalij; fosfornih, dušikovih ali kalijevih gnojil (enostavna ali sestavljena gnojila); osnovnih fitofarmaceutskih sredstev in biocidov; osnovnih farmacevtskih izdelkov s pomočjo kemičnega ali biološkega postopka; eksplozivov.
7. Gradnja avtocest, hitrih cest in prog za železniški promet na večje razdalje ter letališč z osnovno vzletno-pristajalno stezo dolžine 2.100 metrov in več; gradnja nove ceste s štirimi ali več pasovi oziroma preplastitev in/ali razširitev obstoječe ceste na štiri ali več pasov, pri čemer je neprekinjena dolžina takega novega ali preplastenega in/ali razširjenega odseka ceste 10 km ali več.
8. Cevovodi, terminali in povezane naprave za večji transport plina, nafte in kemikalij.
9. Morska pristanišča, kakor tudi celinske plovne poti in pristanišča za promet po celinskih vodnih poteh, ki omogočajo prehod plovil težjih od 1.350 ton; trgovinska pristanišča,

nakladalni in razkladalni pomoli, povezani s kopnim in zunanjimi lukami (vključno s pomoli za trajekte), v katerih lahko pristajajo plovila z več kot 1.350 tonami.

10. Naprave za predelavo in odlaganje odpadkov za sežiganje, kemično obdelavo ali odlagališče nevarnih ali toksičnih odpadkov.
11. Veliki⁵ jezovi in druge zaježitve, namenjene zadrževanju ali trajnemu shranjevanju vode.
12. Črpanje podzemnih voda ali programi za umetno obnavljanje podzemnih voda v primerih, ko letna količina vode za črpanje ali obnavljanje znaša do 10 milijonov kubičnih metrov ali več.
13. Industrijski obrati za (a) proizvodnjo celuloze iz lesa ali podobnih vlaknastih materialov; (b) proizvodnjo papirja in lepenke z zmogljivostjo, ki presega 200 zračno sušenih metričnih ton na dan.
14. Pridobivanje šote, kamnolomi in dnevni kop ter predelava rud ali premoga.
15. Proizvodnja nafte in zemeljskega plina za komercialne namene.
16. Naprave za skladiščenje nafte, petrokemičnih ali kemičnih izdelkov, zmogljivosti 200.000 ton ali več.
17. Projekti obsežnejšega izkoriščanja gozda.
18. Čistilne naprave za komunalno odpadno vodo zmogljivosti, ki presega 150.000 populacijskega ekvivalenta.
19. Naprave za predelavo in odlaganje trdnih komunalnih odpadkov.
20. Obsežnejša gradnja turističnih objektov in trgovin.
21. Gradnja zračnih električnih daljnovodov.
22. Obsežnejša melioracija zemljišč.
23. Obsežnejše primarno kmetijstvo/gozdnogojitvena dela, vključno s širitvijo ali konverzijo naravnih habitatov.
24. Obrati za strojenje kože in krzna z zmogljivostjo, ki presega 12 ton končnih izdelkov na dan.
25. Naprave za intenzivno rejo perutnine ali prašičev z več kot: 40.000 mesti za perutnino; 2.000 mesti za rejo prašičev (težjih od 30 kg); ali 750 mest za svinje.
26. Projekti, načrtovani za občutljive lokacije oziroma tisti, ki lahko imajo zaznaven vpliv na take lokacije, čeprav kategorije projekta ni na zgornjem seznamu. Med take občutljive lokacije sodijo narodni parki in druga zaščitena območja v skladu z nacionalno ali

---

⁵ V skladu z definicijo Mednarodne komisije za velike jezove (International Commission on Large Dams - ICOLD). Mednarodna komisija za velike jezove definira velik jez kot jez z višino 15 m ali več od temelja. Jezovi, višine od 5 do 15 m, ki imajo volumen zajetja več kot 3 milijone m³, se prav tako klasificirajo kot veliki jezovi.

mednarodno zakonodajo ter druge občutljive lokacije mednarodnega, nacionalnega ali regionalnega pomena, kot so močvirja, gozdovi z visoko vrednostjo biotske raznovrstnosti, območja arheološkega ali kulturnega pomena in območja, pomembna za avtohtona ljudstva ali druge ranljive skupine.

Projekti ravni “B”

Za vse povsem nove projekte (“greenfield”) ali projekte, pri katerih gre za večje razširitve ali prestrukturiranje, ki niso zajeti v seznamu projektov ravni “A”, velja projektno specifična okoljska analiza ravni “B”, razen če lokacija, obseg ali druge značilnosti projekta ali značilnosti možnih vplivov na okolje ne zahtevajo izvedbe ocene obremenitve za okolje ravni “A”.

Projekti ravni “C”

Projekti, za katere ni potrebna niti ocena obremenitve za okolje ravni “A” niti okoljska analiza ravni “B”, se preverjajo v kategoriji “C”. Ne glede na razvrščanje v kategorije “A”, “B”, “C” za oceno obremenitve za okolje je za projekte mogoče zahtevati izvedbo okoljske presoje.

PRILOGA 2 – POSVETOVANJE Z JAVNOSTJO

1 Od svoje ustanovitve si EBRD prizadeva spodbujati okolju prijazen in trajnosten razvoj. Zaveza banke je, da pri vseh projektih zagotavlja informacije v okviru zahtev iz politike obveščanja javnosti in okoljske politike. Zlasti pri pomembnih popolnoma novih projektih ali projektih, pri katerih gre za večje širitve ali adaptacije, je zaveza banke, da se jasno posvetuje z javnostjo. Banka išče nove načine za povečanje obsega okoljskih informacij za zainteresirane stranke med izvajanjem in spremljanjem projekta. Za posvetovanje z javnostjo in posredovanje informacij je odgovoren nosilec projekta, pregled pa izvaja banka v skladu z obveznostmi iz svoje politike. Zaposleni na banki bodo nosilce projekta po potrebi usmerjali v zvezi z zahtevami banke.

2 Splošne zahteve

- 2.1 Številne države, kjer EBRD posluje, že imajo ali pa pripravljajo predpise in postopke za posvetovanje z javnostjo in posredovanje informacij. Nosilci projektov morajo zagotoviti vsaj izpolnitev vseh takih nacionalnih zahtev za posvetovanje z javnostjo in spodaj navedenih zahtev EBRD.
- 2.2 Načelo prilagajanja zahtev potrebam projekta: med zbiranjem in ovrednotenjem podatkov o okolju je zahteve mogoče povečati, če se med okoljskimi preiskavami izkaže potreba po povečanem posredovanju informacij.
- 2.3 Raznolikost metod in orodij za izvajanje: EBRD nima posebnih zahtev glede javnih predstavitev, vendar spodbuja pripravo ustreznih metod za jasno posvetovanje, odvisno od ciljev posvetovanja, kulturnih norm lokacije projekta in dobre mednarodne prakse. Med mehanizmi za posvetovanje, ki jih je mogoče uporabiti, so tehnični sestanki s strokovnjaki, sestanki z voditelji skupnosti, javna zborovanja, novinarske konference in druge oblike medijskega pokrivanja, posredovanje informacij prek spletnih strani ali knjižnic in korespondenca.
- 2.4 V skladu s politiko obveščanja javnosti bo za vsak projekt banka izdala dokument s povzetkom projekta z okoljsko prilogo na svoji spletni strani (www.ebrd.com). Za projekte v javnem sektorju se dokument s povzetkom projekta izda v ustrezni fazi po uvodnem vodstvenem pregledu, vendar najkasneje 60 dni pred pregledom, ki ga izvede svet direktorjev. Za projekte v zasebnem sektorju se dokument s povzetkom projekta izda vsaj 30 dni pred pregledom, ki ga izvede svet direktorjev. Morebitna odstopanja ali izjeme v zvezi s posredovanjem informacij (npr. transakcije na kapitalnem trgu) mora odobriti vodstvo banke in o tem obvestiti izvršilni odbor in svet direktorjev.

3 Zahteve glede projektov iz kategorije A

- 3.1 Banka opredeljuje projekte "kategorije A" kot projekte, pri katerih potencialno različnih in znatnih vplivov na okolje ni mogoče takoj prepoznati in količinsko opredeliti in za katere ni mogoče takoj določiti sanacijskih ukrepov. Nosilec projekta mora pripraviti oceno obremenitve za okolje za vse projekte "kategorije A", v vsako fazo ocene obremenitve za okolje pa se vključijo zahteve glede posvetovanja. Banka oceni ustreznost nosilčevih programov posvetovanja z javnostjo in nosilca ustrezno obvesti, če programi ne izpolnjujejo zahtev banke.
- 3.2 Obveščanje: Pri projektih ravni "A", kadar predhodnega obveščanja ni bilo, mora nosilec projekta zagotoviti potencialno prizadeti javnosti in zainteresiranim nevladnim organizacijam (v nadaljnjem besedilu "prizadeta javnost") informacije o značaju projekta, ki bi ga naj financirala EBRD. Način obveščanja je odvisen od lokalne politične, pravne in kulturne prakse.
- 3.3 Določitev obsega: S pomočjo postopka določitve obsega mora nosilec projekta zagotoviti opredelitev vseh ključnih vprašanj, zlasti na osnovi posvetovanja s prizadeto

javnostjo o projektu in upoštevanjem njenih pripomb. Ta postopek določanja obsega vključuje stike nosilca projekta s predstavniki prizadete javnosti, državnimi organi, lokalnimi organi in drugimi organizacijami.

V okviru postopka določanja obsega mora nosilec projekta pripraviti osnutek načrta posvetovanja z javnostjo in posredovanja informacij (Public Consultation and Disclosure Plan - PCDP), v katerem je opisana javnost, na katero bi projekt lahko vplival, način komuniciranja v celotni izvedbi ocene vplivov na okolje in kakšne informacije se bodo posredovale v ustreznih jezikih in na kak način (npr. spletna stran, knjižnice itd.). Javnost bi morala imeti možnost posredovati pripombe in predloge glede načrta posvetovanja z javnostjo in posredovanja informacij ter drugih dokumentov v zvezi z določitvijo obsega. EBRD bo po potrebi zagotovila izhodišča za osnutek načrta posvetovanja z javnostjo in posredovanja informacij in poskrbela, da bo končni načrt usklajen z zahtevami banke.

- 3.4 Posredovanje ocene obremenitev za okolje: Nosilci projektov morajo javnosti omogočiti dostop do ocene obremenitev za okolje, da posreduje pripombe, na strateških lokacijah, vključno na lokaciji projekta in v njeni bližini in po potrebi v glavnem in drugih večjih mestih. Dokumenti ocene obremenitev za okolje, vključno s povzetkom, morajo javnosti biti dostopni v jeziku, sprejemljivem za večino ljudi, na katere vpliva predlagani projekt. Uporabiti je mogoče tudi druge načine obveščanja, kot so opisi problematike, namenjeni večjemu razumevanju vprašanj v oceni vplivov na okolje. Za vsak posamezen primer bo EBRD nosilec projektov svetovala glede dokumenta ali skupine dokumentov, ki vsebujejo 'oceno vplivov na okolje' v skladu z zahtevami EBRD. V nekaterih primerih bo to pomenilo, da bo nosilec moral izdati dodatno gradivo k dokumentu, imenovanem ocena vplivov na okolje, v drugih pa morda ne bo treba prevesti informacij, ki za oceno vplivov na okolje niso bistvenega pomena.
- 3.5 EBRD močno spodbuja nosilce projektov, da bi ocene vplivov na okolje objavili na spletnih straneh in s tem izboljšali dostop javnosti do teh dokumentov. Na spletni strani banke bo v takih primerih navedeno, kako najti oceno vplivov na okolje na spletni strani nosilca projekta in zagotovljena bo povezava s spletno stranjo nosilca projekta.
- 3.6 Posredovanje informacij s strani EBRD: Po javni objavi dokumentov o oceni vplivov na okolje na lokacijah, o katerih je bil dosežen dogovor z banko, se ocena vplivov na okolje posreduje v center banke za obveščanje javnosti (Public Information Centre - BIC) v Londonu ter na predstavništva EBRD (Resident Office - RO) v ustrezni državi ali državah. Kopija ocene vplivov na okolje se posreduje svetu direktorjev, na spletni strani banke pa je objavljeno sporočilo o tem, da je dokument na voljo v centru za obveščanje javnosti in na predstavništvu: www.ebrd.com. Ta objava je mogoča brez odobritve banke.
- 3.7 Roki posredovanja informacij: Pri projektih iz zasebnega sektorja bo rok najmanj 60 dni od datuma, ko se ocena o vplivih na okolje posreduje svetu direktorjev EBRD, do datuma, ko jo bo svet direktorjev obravnaval. Pri projektih iz javnega sektorja bo ta rok najmanj 120 dni. V praksi se lahko zgodi, da banka pri zahtevnejših projektih zahteva daljši rok za posredovanje informacij. V vseh primerih pa morajo nosilci projektov zagotavljati, da je dokumentacija v zvezi z oceno vplivov na okolje javno dostopna v celotnem obdobju, v katerem je banka vključena v projekt oziroma najmanj do zaključka projekta. Obdobje posvetovanja z javnostjo se začne, ko je v banki sprejeta ocena vplivov na okolje, ki jo je mogoče posredovati v center za obveščanje javnosti, pod pogojem, da so dokumenti bili objavljeni v regiji.

- 3.8 Pripombe javnosti na ocene vplivov na okolje: Po zaključku roka za pripombe javnosti bo nosilec projekta moral tiste, ki so dali pripombe in prizadeto javnost obvestiti o tem, kako so pripombe bile upoštevane.
- 3.9 Osebe na EBRD, zadolženo za okoljska vprašanja, bo od nosilca projekta zbralo pripombe javnosti, naslovljene na banko, skupaj s poročilom o posvetovanju z javnostjo in ta povzetek vključilo v vodstveni pregled projekta in pregled projekta, ki ga opravi svet direktorjev. Pri odločanju o tem, ali naj projekt podpre ali ne, bo svet direktorjev upošteval pripombe in mnenja javnosti in način, po katerem so nosilci projektov ta vprašanja reševali. Upoštevali bodo, do kolikšne mere je nosilec izpolnil zahteve banke glede posvetovanja z javnostjo.
- 3.10 Mednarodne konvencije: Pri projektih, pri katerih so vplivi čezmejni, je pri načrtovanju treba upoštevati in načeloma ravnati v skladu s smernicami obveščanja in posvetovanja v delovnih dokumentih za konvencijo UNECE o oceni vplivov na okolje v čezmejnem okviru. Zaposleni na banki bodo za vodstvo in svet direktorjev pripravili povzetek o tem, kako se te smernice izvajajo, to pa bo tudi navedeno v dokumentu s povzetkom projekta. Glede na okoliščine lahko EBRD nosilce projektov usmerja in jim pomaga v tej in drugih fazah postopka posvetovanja z javnostjo, upošteva obveznosti iz konvencije, ki zadevajo posamezne države, z namenom poiskati praktične rešitve izvedbe načel, zlasti za projekte v državah, ki niso podpisnice konvencije.

Pri vseh projektih, kjer je treba narediti oceno vplivov na okolje v skladu z zahtevami banke, bo banka upoštevala načela Konvencija UNECE o dostopu do informacij, sodelovanju javnosti v odločanju in dostopu do sodišča v okoljskih zadevah, zaveze za katere so navedene v politiki EBRD o obveščanju javnosti.

4 Zahteve glede projektov iz kategorije B

- 4.1 Pri projektih ravni "B" bo treba upoštevati vsaj zahteve posamezne države glede posvetovanja z javnostjo.
- 4.2 Poleg tega mora nosilec projekta obvestiti prizadeto javnost o zadevnih okoljskih vprašanjih, povezanih s projektom in v ustreznem jeziku podati povzetek ukrepov za ublažitev, načrte ukrepov in druge pobude, o katerih je sprejet dogovor. Ta povzetek je treba objaviti lokalno do datuma končnega vodstvenega pregleda projekta in pred datumom, ko projekt obravnava svet direktorjev. Uslužbenci banke bodo vodstvo in svet direktorjev obvestili o statusu teh zahtev. Za nosilce projektov bodo pripravljene smernice.

5 Zahteve glede projektov iz kategorije C

Zahteve glede posredovanja informacij v zvezi s projekti ravni "C" se določajo za vsak primer posebej, kar je odvisno od vključitve banke v projekt, zadevnih vprašanj in ravni zanimanja javnosti.

6 Izjeme pri zahtevah glede projektov za javni sektor

V normalnih pogojih bi rezultati posvetovanja z javnostjo morali biti na voljo banki pred končnim vodstvenim pregledom projekta. V izjemnih okoliščinah lahko svet direktorjev odobri izjeme glede zahtev za posvetovanje z javnostjo, navedene v tej prilogi, če je svet direktorjev prepričan, da so zahteve izpolnjene v vseh drugih pogledih. V takih primerih mora dokumentacija za svet direktorjev vsebovati utemeljitev za izjemo glede zahtev banke. Praviloma se pravna dokumentacija za projekt ne podpiše do zaključka potrebnega posvetovanja z javnostjo; če zaradi značaja naložbe banke tak pogoj ni

ustrezen (npr. transakcije na kapitalskem trgu ali cenovno občutljive transakcije), bo v pravni dokumentaciji navedeno, v kateri fazi bo potrebno posvetovanje.

7 Poročanje

- 7.1 Za vse kategorije projektov, pri katerih se pojavljajo pomembna okoljska vprašanja ali kjer je prizadeta javnost še posebej zainteresirana, bo EBRD spodbujala ali od nosilcev projektov zahtevala izvajanje stalnih programov obveščanja in komuniciranja. Banka lahko, na primer, zahteva, da se javnost seznanja z rezultati tekočega okoljskega monitoringa.
- 7.2 Za vse projekte bodo okoljska vprašanja zbrana v dokumentu banke s povzetkom projekta, objavljenim na spletni strani banke in ki ga v skladu s politiko obveščanja javnosti banka v tiskani obliki da na voljo, preden ga obravnava svet direktorjev.
- 7.3 V okviru zahtev glede vsakoletnega poročanja banki o okoljskih vprašanjih bodo nosilci projektov morali posredovati povzetek o okoljskem stanju in izvajanju okoljskih zahtev glede projekta, ki bo objavljen na spletni strani banke in priložen dokumentu s povzetkom projekta.
- 7.4 Pri projektih ravni A bo banka od nosilcev projektov zahtevala, da pripravijo letno okoljsko poročilo za lokalno prizadeto javnost ter poskušala doseči, da se te informacije objavijo na spletni strani nosilca projekta.

8 Ocenitev

- 8.1 Po zaključku projekta bo v ocenitvi uspešnosti projekta po potrebi vključen pregled izpolnjevanja zahtev glede posvetovanja z javnostjo in načina reševanja vprašanj, na katera je javnost med izvajanjem opozorila.